

Ίσοκράτους, Ἀεροπαγίτικός, 13-15

Ο Ίσοκράτης τονίζει την αξία του πολιτεύματος για την εύρυθμη λειτουργία της πόλης-κράτους.

καίτοι τὰς εὐπραγίας ἅπαντες ἴσμεν καὶ παραγιγνομένας καὶ παραμενούσας οὐ τοῖς τὰ τεῖχη κάλλιστα καὶ μέγιστα περιβεβλημένοις, οὐδὲ τοῖς μετὰ πλείστων ἀνθρώπων εἰς τὸν αὐτὸν τόπον συνηθροισμένοις, ἀλλὰ τοῖς ἄριστα καὶ σωφρονέστατα τὴν αὐτῶν πόλιν διοικοῦσιν. ἔστι γὰρ ψυχὴ πόλεως οὐδὲν ἕτερον ἢ πολιτεία, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν ὅσην περ ἐν σώματι φρόνησις. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ βουλευομένη περὶ ἀπάντων, καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, τὰς δὲ συμφορὰς διαφεύγουσα. ταύτη καὶ τοὺς νόμους καὶ τοὺς ῥήτορας καὶ τοὺς ιδιώτας ἀναγκαῖόν ἐστιν ὁμοιοῦσθαι, καὶ πράττειν οὕτως ἐκάστους οἷαν περ ἂν ταύτην ἔχωσιν. ἥς ἡμεῖς διεφθαρμένης οὐδὲν φροντίζομεν, οὐδὲ σκοποῦμεν ὅπως ἐπανορθώσομεν αὐτήν · ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν ἐργαστηρίων καθίζοντες κατηγοροῦμεν τῶν καθεστώτων, καὶ λέγομεν ὡς οὐδέποτ' ἐν δημοκρατίᾳ κάκιον ἐπολιτεύθημεν, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ ταῖς διανοίαις αἷς ἔχομεν μᾶλλον αὐτὴν ἀγαπῶμεν τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων καταλειφθείσης.

Λεξιλόγιο

εὐπραγία :ευτυχία, επιτυχία.

παραγιγνομένας-παραγίγνομαι : παρευρίσκομαι, παρίσταμαι, εἶμαι πλησίον, παρουσιάζεται
πολιτεία : το πολίτευμα.

τοὺς ῥήτορας καὶ τοὺς ιδιώτας : τους πολιτευόμενους και τους απλούς πολίτες.

τῶν καθεστώτων : την σημερινή κατάσταση.

ἐν ταῖς πράγμασι καὶ ταῖς διανοίαις : στις πράξεις και στις σκέψεις .

Γ.1 Γιατί το πολίτευμα είναι σημαντικό για την ευτυχία της πόλης -κράτους ; (Μονάδες 10)

Γ.2 Να μεταφράσετε το απόσπασμα : «Καίτοι τὰς εὐπραγίας.....ἐν σώματι φρόνησις» (Μονάδες 10)

Γ.3.1. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ βουλευομένη περὶ ἀπάντων, καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, τὰς δὲ συμφορὰς διαφεύγουσα. ταύτη καὶ τοὺς νόμους καὶ τοὺς ῥήτορας καὶ τοὺς ιδιώτας ἀναγκαῖόν ἐστιν ὁμοιοῦσθαι, καὶ πράττειν οὕτως ἐκάστους οἷαν περ ἂν ταύτην ἔχωσιν.

α) Να εντοπίσετε τις μετοχές και να τις μεταφέρετε στο γ ενικό πρόσωπο του αορίστου της ευκτικής στην φωνή που βρίσκονται . (μονάδες 3)

β) Να εντοπίσετε τα απαρέμφατα και να τα μεταφέρετε στο β πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της οριστικής. (μονάδες 2)

γ) Να εντοπίσετε τα ουσιαστικά της πρώτης και της τρίτης κλίσης και να τα μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό. (μονάδες 1)

Γ.3.2. ἄλλ' ἐπὶ μὲν τῶν ἐργαστηρίων καθίζοντες κατηγοροῦμεν τῶν καθεστώτων, καὶ λέγομεν ὡς οὐδέποτ' ἐν δημοκρατίᾳ κάκιον ἐπολιτεύθημεν, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ ταῖς διανοαῖς αἷς ἔχομεν μᾶλλον αὐτὴν ἀγαπῶμεν τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων καταλειφθείσης.

α) Να αναγνωρίσετε τους τύπους που βρίσκονται σε χρόνο αόριστο και παρακείμενο να τους μεταφέρετε στον αντίστοιχο τύπο του ενεστώτα (μονάδες 2)

β) Να αναγνωρίσετε τους τύπους που βρίσκονται στο συγκριτικό βαθμό και να τους μεταφέρετε στον αντίστοιχο τύπο του υπερθετικού βαθμού. (μονάδες 1)

γ) Να αναγνωρίσετε τις αντωνυμίες, να προσδιορίσετε το είδος τους και να τις μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό, (μονάδες 1)

Γ.4. α. «καίτοι τὰς εὐπραγίας ἅπαντες ἴσμεν καὶ παραγίγνομενας καὶ παραμενούσας» Να προσδιορίσετε το είδος των μετοχών και να τις αναλύσετε στις αντίστοιχες δευτερεύουσες προτάσεις. (μονάδες 3)

ἴσμεν ὅτι αἱ εὐπραγαὶ παραγίγνονται καὶ παραμένουσιν

Γ.4. β. Να αναγνωρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις στα παρακάτω αποσπάσματα :

- καὶ πράττειν οὕτως ἐκάστους οἷαν περ ἂν ταύτην ἔχωσιν
- οὐδὲ σκοποῦμεν ὅπως ἐπανορθώσομεν αὐτήν
- καὶ λέγομεν ὡς οὐδέποτ' ἐν δημοκρατίᾳ κάκιον ἐπολιτεύθημεν
- ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ ταῖς διανοαῖς αἷς ἔχομεν μᾶλλον αὐτὴν ἀγαπῶμεν τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων καταλειφθείσης. (μονάδες 4)

Γ.4. γ. οὐδὲ τοῖς μετὰ πλείεστων ἀνθρώπων εἰς τὸν αὐτὸν τόπον συνηθροισμένοις, ἀλλὰ τοῖς ἄριστα καὶ σωφρονέστατα τὴν αὐτῶν πόλιν διοικοῦσιν : Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις :

Μετάφραση κειμένου

καίτοι τὰς εὐπραγίας ἅπαντες ἴσμεν καὶ παραγιγνομένης καὶ παραμενούσας οὐ τοῖς τὰ τεῖχη κάλλιστα καὶ μέγιστα περιβεβλημένοις, οὐδὲ τοῖς μετὰ πλείστων ἀνθρώπων εἰς τὸν αὐτὸν τόπον συνηθροισμένοις, ἀλλὰ τοῖς ἄριστα καὶ σωφρονέστατα τὴν αὐτῶν πόλιν διοικοῦσιν. ἔστι γὰρ ψυχὴ πόλεως οὐδὲν ἕτερον ἢ πολιτεία, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν ὅσην περ ἐν σώματι φρόνησις. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ βουλευομένη περὶ ἀπάντων, καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, τὰς δὲ συμφορὰς διαφεύγουσα. ταύτη καὶ τοὺς νόμους καὶ τοὺς ῥήτορας καὶ τοὺς ιδιώτας ἀναγκαῖόν ἐστιν ὁμοιοῦσθαι, καὶ πράττειν οὕτως ἐκάστους οἷαν περ ἂν ταύτην ἔχωσιν. ἥς ἡμεῖς διεφθαρμένης οὐδὲν φροντίζομεν, οὐδὲ σκοποῦμεν ὅπως ἐπανορθώσομεν αὐτήν · ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν ἐργαστηρίων καθίζοντες κατηγοροῦμεν τῶν καθεστώτων, καὶ λέγομεν ὡς οὐδέποτ' ἐν δημοκρατίᾳ κάκιον ἐπολιτεύθημεν, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ ταῖς διανοίαις αἷς ἔχομεν μᾶλλον αὐτὴν ἀγαπῶμεν τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων καταλειφθείσης.	Παρόλο που ὅλοι γνωρίζουμε ὅτι ἡ εὐτυχία παρουσιάζεται καὶ παραμένει ὄχι σε αὐτοὺς που περιβάλλονται ἀπὸ ἰσχυρά καὶ πολὺ μεγάλα τεῖχη, οὔτε κοντὰ σε αὐτοὺς που εἶναι συγκεντρωμένοι μαζί με πολλοὺς ἀνθρώπους στον ἴδιο τόπο ἀλλὰ σε αὐτοὺς που διοικοῦν τὴν πόλη τους ἄριστα καὶ με σωφροσύνη. Γιὰ ψυχὴ τῆς πόλης δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο παρὰ τὸ πολίτευμα, ἡ ὁποία ἔχει τόση δύναμη ὅσην ἀκριβῶς ἔχει ἡ φρόνηση στὸ σῶμα. Γιὰ αὐτὴ εἶναι που σκέπτεται γιὰ ὅλα τὰ θέματα καὶ ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς υπερασπίζεται τὰ ἀγαθὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη διαφεύγει ἀπὸ τὶς συμφορές. Καὶ εἶναι ἀναγκαῖο νὰ γίνονται ὅμοιοι με αὐτὴν καὶ οἱ νόμοι καὶ οἱ ῥήτορες καὶ οἱ ιδιώτες καὶ ἐνεργοῦν ὁ καθένας χωριστὰ ἔτσι / σύμφωνα με τὸ πολίτευμα που τυχαίνει νὰ ἔχουν. Εμεῖς δὲν φροντίζουμε αὐτό (τὸ πολίτευμα) που καταστρέφεται οὔτε ἔχουμε σκοπὸ νὰ τὸ ἐπανορθώσουμε. Ἀλλὰ εμεῖς κατηγοροῦμε ἀπὸ τὴν μιὰ πλευρᾶ στα ἐργαστήρια καθισμένοι τὴν παρούσα κατάσταση καὶ λέμε ὅτι ποτέ μέχρι τῆς δημοκρατίας δὲν κυβερνηθήκαμε χειρότερα, ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρᾶ στὴν πράξη καὶ σὲ σκέψεις μας που ἔχουμε, περισσότερο ἀγαπάμε αὐτὴ περισσότερο ἀπὸ αὐτὴν που μας ἀφήσαν οἱ πρόγονοί μας.
--	---

Γ.3.1. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ βουλευομένη περὶ πάντων, καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, τὰς δὲ συμφορὰς διαφεύγουσα. ταύτη καὶ τοὺς νόμους καὶ τοὺς ῥήτορας καὶ τοὺς ιδιώτας ἀναγκαῖόν ἐστιν ὁμοιοῦσθαι, καὶ πράττειν οὕτως ἐκάστους οἷαν περ ἂν ταύτην ἔχωσιν.

α) Να εντοπίσετε τις μετοχές και να τις μεταφέρετε στο γ ενικό πρόσωπο του αορίστου της ευκτικής στην φωνή που βρίσκονται . (μονάδες 3)

Μετοχές	Γ' πρόσωπο αορίστου ευκτικής / ίδια φωνή
βουλευομένη	βουλεύσαιτο
διαφυλάττουσα	διαφύλαξαι – διαφυλάξειε(ν)
διαφεύγουσα	διαφύγοι

β) Να εντοπίσετε τα απαρέμφατα και να τα μεταφέρετε στο β πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της οριστικής. (μονάδες 2)

απαρέμφατα	β πρόσωπο πληθυντικού του ενεστώτα οριστικής
ὁμοιοῦσθαι	ὁμοιο+εσθε = ὁμοιοῦσθαι.
πράττειν	πράττετε

γ) Να εντοπίσετε τα ουσιαστικά της πρώτης και της τρίτης κλίσης και να τα μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό. (μονάδες 1)

τάς συμφορὰς τήν συμφοράν
τοὺς νόμους τόν νόμον
τοὺς ῥήτορας τόν ῥήτορα
τοὺς ιδιώτας τόν ιδιώτην

Γ.3.2. ἄλλ' ἐπὶ μὲν τῶν ἐργαστηρίων καθίζοντες κατηγοροῦμεν τῶν καθεστώτων, καὶ λέγομεν ὡς οὐδέποτ' ἐν δημοκρατίᾳ κάκιον ἐπολιτεύθημεν, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ ταῖς διανοίαις αἷς ἔχομεν μᾶλλον αὐτὴν ἀγαπῶμεν τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων καταλειφθείσης.

α) Να αναγνωρίσετε τους τύπους που βρίσκονται σε χρόνο αόριστο και να τους μεταφέρετε στον αντίστοιχο τύπο του ενεστώτα (μονάδες 2)

Τύποι σε αόριστο	Μεταφορά στον ενεστώτα
ἐπολιτεύθημεν	πολιτευόμεθα
καταλειφθείσης	καταλειπομένοις

β) Να αναγνωρίσετε τους τύπους που βρίσκονται στο συγκριτικό βαθμό και να τους μεταφέρετε στον αντίστοιχο τύπο του υπερθετικού βαθμού. (μονάδες 1)

μᾶλλον - μάλιστα

γ) Να αναγνωρίσετε τις αντωνυμίες, να προσδιορίσετε το είδος τους και να τις μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό, (μονάδες 1)

αὐτήν αὐτάς
αἷς ἧ

μετάφραση από την Πύλη για την ελληνική γλώσσα

Και όμως γνωρίζομεν όλοι ότι η ευδαιμονία αποκτάται και παραμένει όχι εις εκείνους που έχουν πόλεις περιβαλλομένας με μεγάλα και δυνατά φρούρια, ουδέ τους κατοικούντας πολυανθρώπους πόλεις, αλλ' εις εκείνους που διοικούν την πόλιν των κάλλιστα και σωφρονέστατα. Διότι τίποτα άλλο δεν είναι ψυχή της πόλεως παρά μόνον το πολίτευμα, το οποίον έχει τόσον μεγάλην δύναμιν, όσην δύναμιν αναντιρρήτως έχει εις το σώμα η φρόνησις. Διότι αύτη (η πολιτεία) και σκέπτεται περί πάντων, και τα μεν αγαθά διαφυλάττει, τας δε συμφοράς διαφεύγει. Αναγκαίον είναι και οι νόμοι και οι πολιτευόμενοι και οι απλοί πολίται προς ταύτην να εξομοιούνται και να ενεργούν σύμφωνα με το πολίτευμα που έχουν. Δι' αυτό το πολίτευμα ημείς ουδεμίαν φροντίδα λαμβάνομεν, αν και έχει διαφθορά, αλλά καθήμενοι εις τα διάφορα εργαστήρια κατηγορούμεν την κατάστασιν της πόλεως και λέγομεν ότι ουδέποτε εκυβερνήθημεν χειρότερον εν καιρώ δημοκρατίας, διά τας επιχειρήσεις μας όμως και τας επιδιώξεις μας περισσότερον αγαπώμεν το σημερινόν πολίτευμά μας, από εκείνο που μας αφήκαν οι πρόγονοί μας.